

ینقص کل شیء بالانفاق الا العلم

یکشنبه، ۱۴ ژوئن ۲۰۱۵ ۰۹:۳۸ ب.ظ

جزء	تجزیه	ترکیب
ینقص (۱)	فعل مضارع، صیغه ۱، معرب، صحیح، لازم، معلوم،	-
کل (۲)	اسم، مفرد، مذکر، جامد، نکره، معرب، صحیح الآخر، منصرف	فاعل و مرفوع
شیء	اسم، مفرد، مذکر، نکره، جامد، معرب، صحیح الآخر، منصرف	مضاف الیه و مجرور
ب	حرف، جارّ، عامل، مبنی بر کسر	-
ال	حرف تعریف، غیرعامل، مبنی بر سکون	-
انفاق (۳)	اسم، مصدر باب افعال از ریشه ن ف ق، مفرد، مذکر، معرفه به ال، معرب، صحیح الآخر، منصرف	مجرور به حرف جرّ، جار و مجرور متعلق به ینقص
آل (۴)	حرف استثناء، غیر عامل، مبنی بر سکون	-
ال	حرف تعریف، غیرعامل، مبنی بر سکون	-
علم	اسم، مفرد، مذکر، معرفه به ال، جامد، معرب، صحیح الآخر، منصرف	مستثنی و منصوب

(۱) بندریگی ص ۲۰۲۰

نَقَصَ - الشیءُ: آن چیز کم شد. - الشیءُ: آن چیز را ناقص و اندک کرد. (توجه شود که در این جمله معنای لازم به کار رفته است)

(۲) اسماء دائم الاضافه:

بعضی از اسامی وجود دارند که همواره به ما بعد خود اضافه میشوند که به آنها اسماء دائم الاضافه گویند. بعضی از این کلمات دائم اضافه عبارتند از:

کل	بعض	مثل	شبهه	غیر	سوی	کلا	کلنا	سبحان
معاذ	مع	ذو	ذات	اولو	بین	لدى	لَدُنْ	عند
ای	جمع	قبل	بعد					

کلماتی که بعد از این اسامی می آیند، همواره مضاف الیه هستند مانند: کل الناس، بعض الشجر

توجه: گاهی مضاف الیه این کلمات حذف میشود که در آن صورت، این کلمات «مبنی بر ضم» خواهند بود.

مانند: کل الناس جاؤوا ← کلُّ جاؤوا

(۳) بندریگی صفحه ۲۰۱۱

بررسی ریشه نفق در باب افعال: اگر در معنای لازم باشد، از دست دادن مال و بی چیز شدن و در معنای متعدی عبارت است از:

أنفقَ المالَ و نحوه: دارایی و امثال آن را مصرف و تمام کرد

(۴) نوع استثناء چیست؟

با توجه به اینکه مستثنی منه ذکر شده است (کل شیء) بنابراین استثنای تام است و به علت اینکه علم نیز یکی از اشیاء به حساب می آید، بنابراین مستثنی داخل در مستثنی منه است و این یک استثنای متصل است. ضمناً کلام موجب است.

بنابراین با توجه به اینکه استثناء تام است و موجب اعراب مستثنی به الا، نصب است و باید بخوانیم العلم.